

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobce: **R. R.**
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Šoulou,
sídlem Francouzská 299/98, 101 00 Praha 10,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2024, č.j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 5. 2024, č.j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku nahradit žalobci k rukám jeho právního zástupce Mgr. Martina Šouly, advokáta, náklady řízení ve výši 10 120 Kč.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 5. 2024, č.j. X, ve spojení s rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 1. 2024, č. j. X, byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudků Institutu posuzování zdravotního stavu (dále též „IPZS“) žalobce není invalidní.
2. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu rozhodnutí uvedeného ve výroku I tohoto rozsudku a namítal, že skutková zjištění žalované jsou nesprávná a žalobci měl být přiznán invalidní důchod.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že při rozhodování vycházela z odborných závěrů IPZS (které není oprávněna přezkoumávat) a žalobou napadené rozhodnutí je dle jejího názoru věcně správné a zákonné, nicméně s ohledem na námitky žalobce (týkající se posouzení jeho zdravotního stavu lékaři IPZS) navrhla, aby si soud vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a o žalobě následně rozhodl.
4. Soud o žalobě uvážil následovně:
5. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se
 - a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.
6. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
7. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na

jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

8. Podle § 40 odst. 1, 2, 3 zákona o důchodové pojištění potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku a) do 20 let méně než jeden rok, b) od 20 let do 22 let jeden rok, c) od 22 let do 24 let dva roky, d) od 24 let do 26 let tři roky, e) od 26 let do 28 let čtyři roky a f) nad 28 let pět roků (odst. 1). Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky (odst. 2). Pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. Ustanovení § 12 odst. 1 věty druhé platí zde přiměřeně (odst. 3).
9. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství.
10. Z důvodů shora popsanych soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 19. 12. 2024 a byl čten při jednání soudu dne 26. 3. 2025.
11. Z posudku PK MPSV soud zjistil, že v PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů doc. MUDr. L. S., Ph. D., internista. PK MPSV vycházela při zpracování posudku

ze zdravotní dokumentace žalobce zapůjčené od praktického lékaře žalobce a z dalších odborných nálezů vyjmenovaných v posudku PK MPSV. Dále byl žalobce přešetřen při jednání PK MPSV.

12. PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení (opak ostatně žalobce ani nenamítal). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. PK MPSV tudíž měla dostatečné množství aktuálních podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a k intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl.
13. PK MPSV konstatovala, že žalobce je neukázněný pacient, který léky bere podle vlastního uvážení (nebo vůbec ne) a nechodí na kontroly. V rozhodném období ho nejvíce sužovala a obtěžovala polyneuropatie se závažnými poruchami chůze (hlavní příčinou vzniku a zhoršování polyneuropatie je cukrovka, při její léčbě je však žalobce neukázněný). Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje PK MPSV pokročilou distálně senzitivně – motorickou PNP v. s. diabetická dle EMG z 10. 1. 2024, t. č. progerudující porucha chůze. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila PK MPSV podle kapitoly VI položky 9 písm. b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. na 35 %. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno s odkazem na nález MUDr. T. ze dne 29. 4. 2024.
14. Žalobce neměl k posudku PK MPSV žádné výhrady, žalovaná závěry PK MPSV taktéž akceptovala a nenavrhovala zpracování srovnávacího posudku. Za těchto okolností soud v tomto kontradiktorním řízení nemohl než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, ve světle závěrů PK MPSV (dle posudku PK MPSV je žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně od 29. 4. 2024) neobstojí (srov. § 3 správního řádu). Soud proto žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení bude žalovaná vycházet z toho, že zdravotní stav žalobce k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí odpovídal invaliditě prvního stupně.
15. O náhradě nákladů řízení rozhodl (výrok II) soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a procesně neúspěšné žalované uložil povinnost nahradit procesně úspěšnému žalobci náklady řízení tvořené
 - a) odměnou advokáta za 2 úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé - žaloba] dle § 7 bodu 3. ve spojení s § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2024, ve výši 2 000 Kč (2 x 1 000 Kč),
 - b) paušální náhradou hotových výdajů advokáta (dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2024) spojených se 2 úkony právní služby (2 x 300 Kč),
 - c) odměnou advokáta za 1 úkony právní služby [účast na jednání před soudem] dle § 7 bodu 5. ve spojení s § 9 odst. 5 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč (1 x 4 620 Kč),

- d) paušální náhradou hotových výdajů advokáta (dle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025) spojených s 1 úkonem právní služby (1 x 450 Kč),
 - e) náhradou cestovních výdajů advokáta (§ 13 odst. 1, 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025) za cestu z Hradce Králové do Pardubic a zpět (50 km) osobním automobilem s průměrnou spotřebou pohonných hmot 5,96 l/NM na 100 km při ceně pohonné hmoty (dle vyhlášky č. 475/2024 Sb.) 34,70 Kč/l a sazbě základní náhrady za používání silničních motorových vozidel 5,80 Kč/km, náhradou za promeškaný čas [cesta z Hradce Králové do Pardubic a zpět (50 km)] za 2 půlhodiny po 150 Kč (§ 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025); cestovní náhrady a náhrada za promeškaný čas činí 693 Kč (393 + 300).
16. Odměnu a paušální náhradu hotových výdajů advokáta je nutno navýšit o daň z přidané hodnoty (21 %; 1757 Kč), neboť advokát žalobce je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkem činí odměna a náhrada hotových výdajů advokáta žalobce 10.120 Kč.
17. Za účast právního zástupce žalobce na jednání posudkové komise v Hradci Králové nemohla být odměna a náhrada hotových výdajů advokáta přiznána, neboť účelem jednání posudkové komise bylo výlučně posouzení zdravotního stavu žalobce, při němž není účast právního zástupce posuzovaného povinná ani nezbytná. Nejde tedy dle ustálené soudní praxe (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2020, č. j. 42 Ad 15/2018-71, bod 30, rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 9. 2020, č. j. 60 Ad 16/2019-90, bod 33, či rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 6. 2021, č. j. 50 Ad 9/2018-324, bod 18) o účelně vynaložené náklady (předmětem náhrady nákladů řízení mohou být jen účelně vynaložené náklady).
18. Platební místo („k rukám zástupce žalobce“) bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 26. března 2025

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce